

baade for vedkommende selv og for Samfundet, at faa saadanne Folk anbragte ved disse Jordlodder, som ikke have Forstand paa at dyrke denne Jord.

**Barner:** Jeg skal tage mig den højtærede Formands Formaning ad notam og følge det prisværdige Eksempel, der er givet af de sidste ærede Talere og fatte mig ganske kort. Der er et Forhold, som blev fremdraget under 2den Behandling, og som jeg for mit Vedkommende ikke godt kan lade gaa uomtalt hen. Det er nemlig Spørgsmaalet om Fæsteforholdet i Forbindelse med den foreliggende Sag. Det har vist undret mange, som det har undret mig, at det blev draget saa stærkt frem og draget frem fra to Sider, som paa saa mange andre Punkter, ja maaske de fleste Punkter, ere hinanden saa modsatte. Jeg skal ikke opholde mig ved, hvad der er Bevæggrunden for det socialdemokratiske Parti til at tage dette Spørgsmaal op med saa megen Varme, som det har gjort. Men idet jeg gerne for mit personlige Vedkommende vil tage Afstand fra Fæsteforholdet paa det her omhandlede Omraade, tror jeg ogsaa sikkert at kunne gøre det for de øvrige Medlemmer af den Gruppe, jeg tilhører. Jeg skal ikke se bort fra den ideelle Tanke, der laa til Grund for, at det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck) førte dette Spørgsmaal frem, som en Tanke, der kan sættes i Forbindelse med dette Lovforslag. Jeg skal heller ikke se bort fra den Tanke, der ligger til Grund for, at der her skulde være en Vej, som gjorde det lettere for mange besiddelsesløse at komme i Besiddelse af et Selverhverv inden for Landbruget, idet jeg selvfølgelig værdsætter disse Tanker. Men naar vi tale om Sagen i al Almindelighed, vil jeg gerne pege paa, at Fæsteforholdet gaar tilbage, jeg tror jeg kan sige, til det 12te eller det 13de Aarhundrede, og gennem de Aarhundreder, der ere gaaede siden, er der foregaaet mange Omskiftelser i dette Forhold. Der er begaaet Overgreb baade fra den ene og den anden Side, og i det store og hele har det i Praksis vist sig, at Fæsteforholdet er et Forhold, der ikke hører til den Tid, vi nu ere komne ind i. Ganske vist kender jeg mange, som fra Fæstere ere gaaede over til at blive Ejere, der sige, at de havde det langt bedre som Fæstere, ligesom jeg kender mange Fæstere, der ikke ønske at blive Ejere. Men det er specielle Tilfælde, som ikke kunne komme i Betragtning i det store og hele. Hvad det

for mig drejer sig om, er, at vi ere komne ind i en ny Tid og i ny Forhold, hvor den personlige Frihed gør sig gældende, og det har ogsaa sin Ret, naar det alt sammen sker inden for en civiliseret og vel organiseret Stats Grænser. Der er Fæsteforholdet noget forældet. Og da der ikke er fremført noget som helst, som efter min Mening kan berettige til at indføre dette Forhold, maa jeg for mit Vedkommende tage Afstand der fra. Mit Ønske inden for Udvalget angaaende denne Lov har netop været at bringe et Forhold ind, saaledes at de, der komme i Besiddelse af disse smaa Landbrug, virkelig blive frie Ejere, og jeg ønsker ikke noget som helst Baand lagt derpaa. Hvad angaar den Bestemmelse, som oprindeligt fandtes i § 6 om, at der skulde kunne lægges en Bygafgift paa Statsjord for at lette Overgangen til dens Benyttelse som Huslodder, da sympatiserer jeg ikke med denne Tanke, thi jeg finder i det hele taget ikke, at der bør lægges saadan Kanon eller Byrde derpaa. Det har formildet Forholdet, at man ved anden Behandling har forandret Kornafgiften til en Pengeafgift, men selve Bygafgiften er jeg ganske bestemt imod, ligesom i det hele taget mod den Slags Afgifter. Vi ere jo ogsaa komne ind i en Tid, der arbejder henimod Afløsning af den Slags Afgifter. Vi have allerede faaet afløst en hel Del ved Tiendeloven, og jeg tror, at de øvrige lignende Afgifter ville blive afløst i en ikke for fjern Fremtid. Idet jeg altsaa paa egne og de andre Medlemmers Vegne af den Gruppe, hvortil jeg hører, tager Afstand fra den Hensigt at indføre Fæstevæsenet i dette Forhold, skal jeg meget varmt anbefale Lovforslaget i den Form, hvori det er vedtaget ved anden Behandling med alle de af den højtærede Landbrugsminister stillede Ændringer.

**Svendson:** Uagtet der findes adskillige Ting i dette Forslag, som jeg haaber nu snart at se vedtaget ved 3die Behandling, hvilke jeg ikke synes saa helt godt om, f. Eks. Ordningen med Tilvejebringelsen af Penge gennem Kreditforeningen og andre Smaating, er Forslaget dog i det store og hele tilfredsstillende, og jeg er meget glad over, at det er lykkedes at naa til Overensstemmelse i Udvalget med den ærede Minister, hvis Beredvillighed jeg paa dette Omraade paaskønner. Jeg vil derfor anbefale at stemme for alle de af den ærede Minister stillede Ændringsforslag. Der er adskillige Forbedringer